І чужому научайтесь,
Й свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N. J. Тел.: HEnderson 4-0237 УНС: HEnderson 5-8740 Тел. з Ню Йорку: BArcly 7-4125

РІК LXV. Ч. 242. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 17-го ГРУДНЯ 1958 6 ЦЕНТІВ — 6 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, DECEMBER 17, 1958 No. 242. VOL. LXV

У БІЛОМУ ДОМІ ВІДБУЛАСЯ НАРАДА У СПРАВІ БЮДЖЕТУ

Вашингтон. — В понеділок 15-го грудня ц. р. през. Айзенгавер відбув в Білому Домі конференцію з республіканськими провідниками Конгресу. Нарада тривала дві і пів години і була присвячена обговоренню легіслятивної програми уряду на 1959 рік, в тому головним чином справі федерального бюджету на фіскальний 1959/60 рік. Після відбутої конференції представник республіканців конгресмен Бриджес заявив журналістам, що уряд приготовляє для передачі під розгляд Конгресу проєкт бюджету, висота якого сягатиме 80 більйонів долярів і який буде на не цілий один більйон долярів вищий, як був бюджет на поточний фіскальний рік, що виносив 79,200,000,000 дол. Новий бюджет буде збалянсований, але на цей рік і уряд і члени Конгресу передбачають дефіцит у сумі 12 більйонів долярів. Більш, як половина з бюджетових видатків у новому бюджеті — 40,800,000,000 дол. — мала б бути призначена на оборонні цілі і ця сума була б на один більйон долярів вищою, як у поточному бюджеті. Що ж до асигнувань на допомогу для закордону, то уряд не подав покищо в цій справі ніяких рекомендацій і виступить із своїм проєктом щодо висоти суми, призначеної на закордонну допомогу щойно після 1-го березня 1959 року, значить тоді, як одержить звідомлення від спеціяльної комісії, найменованої Президентом для вивчення проблем із засягу цієї допомоги. Крім справи бюджету були обговорювані на конференції през. Айзенгавера з республіканськими провідниками Конгресу теж інші легіслятивні проєкти, між іншим справа закону про охорону громадянських прав. В конференції взяли участь, крім през. Айзенгавера і республіканських провідників Конгресу ще віце-президент Ричард Ніксон, секретар скарбу Андерсон, заступник секретаря оборони Кворлс, державний підсекретар Гертер, директор бюджету Стенс і голова президентської ради економічних дорадників д-р Солніс. Справи, що були темою відбутої у Білому Домі конференції, будуть обговорені ще раз під час наради Президента спільно з республіканськими і демократичними провідниками Конґресу, запляннованої на день 5 січня 1959 року.

В майбутніх американських сателітах випускатимуть мавп та інші тварини

Кейп Канаверал, Флорида. — Представник армії повідомив, що випущення балістичної ракети „Юпітер С" із мавпочкою дало велику користь науковцям, хоч ця ракета впала в Південний Атлантійський океан і разом із нею згинула також і мавпа в суботу 13-го грудня. Представник армії заявив, що в найближчих ракетах і сателітах будуть висилати в космічні простори більше тварин (мавпи або миші), щоб досліджувати умови летів майбутньої подорожі людини. Записи про стан здоров'я мавпи в ракеті „Юпітер С" свідчать про те, що побут цієї тварини в космічних просторах, де „немає притягання" Землі і де „тіло нічого не важить", — не є небезпечно шкідливе для живих істот. Американське товариство для боротьби з жорстокістю з тваринами заявило, що „краще було б випробовувати ракети при допомозі неживих винаходів.

Ню Йорк вже цілий тиждень не має часописів

Ню Йорк. — Страйк часописних доставців триває вже цілий тиждень, і внаслідок цього мешканці найбільшого міста в світі не мають своїх часописів. Виходять тільки іншомовні часописи, а всі англомовні щоденники не появляються. Федеральний посередник із Вашингтону Джозеф Фінніґен старався 15-го грудня помирити працедавців із затрудненими, але його успіхи не були великі, і він заявив, що, якщо у вівторок 16 грудня не вдасться його місія, то вертається до Вашингтону. Видавці дають 7 долярів підвишки, але не можуть погодитися на інші домагання доставців часописів.

Передбачають холодну погоду до половини січня

Вашингтон. — Федеральне бюро погоди передбачає, що найближчі 30 днів, це значить від половини грудня до половини січня 1959 року будуть холодні і матимуть нижчу від нормальної температуру. Це відноситься головним чином до всіх східніх стейтів, крім Флориди. Але навіть на Флориді в північній частині в Джексонвіллі термометер впав до 40 ступ., і побоюються, що там може надійти мороз та пошкодити цитрусові дерева. В Теннесі, Міссурі та Алабамі температура вагається між 9 і 18 ступ. В західніх стейтах буде тепліше, і температура буде вища від нормальної для цього часу. Збільшені атмосферичні опади мають бути в Аппалачських горах, на західньому узбережжі та над північними озерами. Та в Каліфорнії і надалі панує тепла температура і немає зовсім атмосферичних опадів.

ПРЕЗИДЕНТ КОНФЕРУВАВ З РЕСПУБЛІКАНСЬКИМИ ПРОВІДНИКАМИ КОНГРЕСУ

Конгресмен Джозеф В. Мартин (ліворуч), провідник республіканців у Палаті Репрезентантів, і конгресмен Ліо Аллен, член палатної Комісії Правил, виходять з Білого Дому після конференції у президента Айзенгавера.

Гомфрі не вірить у війну з приводу Берліну

Ню Йорк. — Демократичний сенатор із Міннесоти Гюберт Гомфрі, який недавно конферував із совєтським прем'єром Нікітою Хрущовим, заявив, що він не вірить в те, щоб СССР починав війну з приводу Берлінської кризи. Сенатор Гомфрі промовляв на телевізійній програмі „Зустріч із пресою" і твердив, що Хрущов не відважиться на воєнний крок, якщо ЗДА і їх союзники твердо стоятимуть при своїх позиціях в справі Берліну. Гомфрі сказав, що ЗДА, Англія і Франція мусять і надалі залишитися в Берліні, навіть якби СССР забрав свої війська з німецької столиці. На думку сенатора Гомфрі всі коридори до Західнього Берліну мусять бути відкриті для західніх союзників, щоб вони могли мати вільний в'їзд до тієї „оази волі на пустині невільництва". Не можна допустити до жадного компромісу в справі Берліну, — твердив сенатор Гомфрі. Подібно твердив і секретар армії Брокер у своїй промові до війська у форті Луїс, Вашингтон, кажучи, що „ми не боїмося боротьби, ми ясно виявили своє становище, і від нього не відступимо, та залишимося в Берліні". Брокер казав, що добре є заняти проти СССР тверде становище, як це виказала справа Формози та Ливану, де комуністи мусіли відступити.

Фармери проти федеральної допомоги шкільництву

Бостон. — Федерація Американських Фармерських Бюр на своїй 40-ій річній конференції, на якій були делегати від півтора мільйона фармерських родин, висловилася проти федеральної допомоги шкільництву і проти того, щоб уряд поширював систему Федеральних автострад. На конвенції критикували також збільшену централізацію федеральних електрівень, та „інвазію Найвищого Суду ЗДА" в ділянку законодавства. Делегати конвенції прийняли резолюцію про те, щоб у цілій країні обов'язував т. зв. „закон про право на працю", та щоб ухвалити закон про успішну контролю добродійних фондів в робітничих організаціях. Ухвалено також резолюцію про допомогу закордонові, про продовження закону про взаїмну безпеку і про те, щоб американські харчові продукти висилати на закордонні ринки.

В Ню Йорку відбулися наради СУНД

Ню Йорк. — В минулу суботу 13-го грудня ц. р. у приміщенні Літературно - Мистецького Клюбу в Ню Йорку відбулись під головуванням д-ра Костя Паньківського цілоденні наради діячів Союзу Українських Національних Демократів (СУНД). Доповіді виголосили: д-р М. Шлемкевич про „СУНД і громадянство", др В. Комаринський з Нюарку про УККА та проф. М. О. Ветухів про Державний Центр. У дискусії забирали слово інж. Дм. Кузик (Трентон), В. Сенежак і О. Олесницький (Нюарк), м-р П. Григорович, ред. І. Кедрин та ін. Доповідачі й дискутанти особливо проаналізовували нинішнє українське партійне розпорошення в Америці, яке пішло протилежнім шляхом ніж був задум концентрації всіх демократичних сил в ЗДА, що був поштовхом до заснування СУНД-у в 1950 році. Потверджено свою ідеологічну плятформу — піддержування Державного Центру на еміґрації, як теж рішено вислати делеґата в особі д-ра В. Комаринського на найближчий VI Конґрес Українців Америки. Рішено теж докладніше обміркувати проєкт видавання публіцистичного збірника, в якому всесторонньо з'ясовано б становище цієї організації до різних актуальних проблем і суспільно - політичних явищ.

УКРАЇНЦІ В ЛОС АНДЖЕЛЕС КУПИЛИ НАРОДНИЙ ДІМ

Лос Анджелес, Каліф. — Мала своєю кількістю, але велика своїми змаганнями Українська Громада в цьому місці на Золотому Побережжі здобулась на чергове велике діло, придбавши собі власний Народний Дім. Це справді небуденна подія, як зважити, що тільки мала горстка людей відважилась на купно для громадських цілей дотеперішнього кінотеатру на 900 крісел. Це залізобетоновий будинок величини 168 на 67 стіп, з різьбленим мармуровим фронтом, з трьома лямпадними стукатурами на стелі, з яких кожна варта 5,000 долярів. Дім положений на межі Голлівуду, в бизнесовій дільниці міста. П-ні Оля Романюк, дружина інж. А. Романюка, інформуючи „Свободу" про цю подію, пише: Кажуть: що важлива не скільність, а якість. Мудра приповідка і багата в своєму змісті! І так вона тепер підходить до нашої громади в Лос Анджелесі. Бо нас українців тут мало, хоч клімат чудовий, праці багато, проте мало відваги в людей кинути більшу спільноту і поїхати в незнане. Тому то тут

(Закінчення на стор. 4-ій)

Англія погрожує континентальній Европі господарськими репресіями

Париж. — В рямцях великої конференції НАТО, яка тепер відбувається у Парижі, окремі наради переводять міністри господарських і фінансових справ 15-х держав НАТО плюс Швеція і Еспанія, які до НАТО не належать. Річ іде про гострий спір, який існує між 6-ма державами середньої Европи, які належать до Европейської господарської спільноти, або — за іншою назвою — до Спільного господарського ринку (Франція, Зах. Німеччина, Італія, Бельгія, Голляндія і Люксембург) — та 11-ма іншими державами, якими проводить Англія. Англія противиться одностайній митній політиці названих шістьох держав, яка загрожує англійському експортові до Европи, та вимагає взагалі гарантій, що Европейська господарська спільнота не стосуватиме супроти держав поза тим бльоком — будь-яких несправедливих засобів. На понеділкових нарадах у Парижі президент англійської зовнішньо-торговельної палати Дейвіс Еклес склав заяву, що Англія і решта 10 держав готові приєднатися до всіх постанов Господарської спільноти, включно з скасуванням всіх митних бар'єр і створення великого західньо-европейського вільного обширу. У випадку відмови від названих вгорі шістьох держав — Еклес загрозив „прийняттям відповідних протизаходів для господарської самооборони". Переговори продовжуються.

Совєти збільшують свою воєнну морську фльоту

Лондон. — У новому виданні щорічного англійського інформаційного довідника „Файтінг Шипс" (Воюючі кораблі) стверджується зріст активности совєтських підводних човнів на Атлянтику та пожвавлені совєтські досвіди над будуванням кораблів, порушуваних атомовою енергією. Це англійське видання твердить, що Совєтський Союз займає тепер уже не третє місце, як воєнно - морська потуга, після ЗДА й Англії, але друге, зараз після Америки. Розбудова совєтської підводної фльоти має на увазі відрізання атлянтійського шляху постачання на випадок світової війни. Англійський довідник, складений найкращими фахівцями, прославляє американське військове керівництво за передбачливість, яка проявилася у будуванні цілої підводної атомової фльоти, внаслідку чого американські підводні човни стали ні тільки оборонною, але й офензивною зброєю найбільшого значення. Англійське інформаційне джерело звертає увагу на пожвавлене будівництво воєнних фльот в Японії і Західній Німеччині. Ці обидві країни будують підводні човни, нищильники, міноловці і міноносці, висадні човни і багато інших воєнних кораблів легких типів.

Пишуть про демонстрації в Харкові та зріст труднощів в СССР і Китаї

Лондон. — „Лондон Сандей Емпайр Ньюз" з останньої неділі приніс вістку, що зріст невдоволення совєтським режимом проявився м. і. вуличною демонстрацією в Харкові. За твердженням того часопису, яких 600 осіб маршували вулицями, викрикуючи: „Хочемо волі, не рабства", „Геть з Хрущовим" та „Хочемо вищої платні" і т. п. До демонстрантів — пише той англійський часопис — приєдналося ще до яких 1,800 осіб, між ними й деякі у військових уніформах. „Подібні інциденти — читаємо там — трапились також в різних інших містах Совєтського Союзу, а місцеві газети закликали берегтись ворогів народу". Газета пише це про летючки та про саботажі на фабриках. Хоч трудно повірити в масову вуличну демонстрацію в Харкові чи іншому великому місті за залізною завісою з одвертими протихрущовими гаслами, проте преса у вільному світі пише щораз частіше про зріст труднощів в СССР і комуністичному Китаї. Націоналістична китайська преса твердить, що невдача Пейпінґу в останньому пропаґандивному наступі проти Квімою захитала настільки становищем Мао Тсе-тунґа, що він нібн має відступити становище прем'єра маршалові Чу-теґові, затримавши надалі становище голови партії. У Ганкові буцім-то відбувся з'їзд комуно-китайських діячів для підготовлення постанов офіційного партійного конґресу, що відбудеться в січні 1959 року в Пейпінґу.

Кубинські повстанці збільшили свою акцію в провінції Ляс Вілляс

Гавана, Кубинська Республіка. — Повстанці Фіделя Кастра збільшили свою діяльність і в провінції Ляс Вілляс, де відтяли водопроводи до 70,000 міста Сієнфуеґос, яке є вже третій день без води. Повстанська радіова стація повідомляє, що повстанці вбили 4-ох вояків із армії президента Батісти під час нападу на місто Санті Спірітус, 11-членний гарнізон якого піддався повстанцям. Повстанське радіо повідомляє, що повстанці відослали до Червоного Хреста 22 полонених, а 8 не хотіли вертатися до урядових військ і залишилися з повстанцями. Те саме радіо гостро виступило проти американського сенатора Еллендера, який, бувши в Гавані, назвав повстанців „групою бандитів". Промовець називав сенатора „духовим карликом" і „потворою з пекла".

ЗДА І ФРАНЦІЯ ОДНОСТАЙНІ ЩОДО ПРОБЛЕМИ НІМЕЧЧИНИ

НІМЕЦЬКІ СОЦІЯЛІСТИ ДОМАГАЮТЬСЯ ДЕМІЛІТАРИЗАЦІЇ СЕРЕДНЬОЇ ЕВРОПИ

Париж. — Державний секретар Дж. Ф. Доллес конферував в минулий понеділок 15 ц. м. протягом півтори години з французьким прем'єром ген. де Голем, після чого появився офіційний комунікат із ствердженням повної однозгідности американської і французької політики у справі Німеччини та Берліну. Де Голь потвердив порозуміння в цій справі, що його осягнено попереднього дня на конференції міністрів закордонних справ ЗДА, Англії, Франції і Західньої Німеччини, про що появився був окремий комунікат. Розмова Доллеса і ген. де Голя стосувалась не тільки німецької проблеми, але й проблеми влаштування американських ракетних баз на території Франції, реорганізації проводу Організації Північно - атлянтійського пакту (НАТО), становище Америки супроти Альжиру і т. п. — твердить преса, яка при цьому зауважує, що в усіх цих справах існує не однозгідність поглядів між ЗДА і Францією. Так напр., за твердженням газет, де Голь буцім-то хотів від Доллеса ближчого пояснення, чому Америка голосувала за прийняттям кол. французької колонії Ґвінеї до Об'єднаних Націй, хоч Франція поручала відкласти цю справу та стрималась при голосуванні, — і чому ЗДА не голосували разом із Францією проти поставлення на денний порядок сесії Генеральної Асамблеї ОН проблеми Альжиру. Часописи не подають змісту відповідей Доллеса на ці запити. Ці паризькі розмови між окремими міністрами та державними мужами є вступом до великої конференції НАТО, що її офіційний початок призначено на вівторок 16 грудня ц. р., з участю міністрів закордонних, військових, господарських і фінансових справ всіх 15-х членів - держав НАТО. Справа ракетних баз на терені держав НАТО буде предметом вужчої конференції військових міністрів і шефів штабу, які в комплеті прибули до Парижу. За газетними твердженнями, скандинавські держави (Норвегія, Данія) противляться скріпленню ролі Західньої Німеччини в НАТО. Що стосується французької вимоги, щоб ЗДА, Англія і Франція стали офіційною верхівкою НАТО, проти чого висловлюються менші держави, то Доллес буцім-то погодився перед де Голем, щоб цей проєкт детально розглянути. Тим часом німецькі соціял - демократи і т. зв. вільні демократи, які разом із соціялістами становлять внутрішню опозицію до уряду канцлера Аденауера, у спільному комунікаті поставились критично до рішення ЗДА, Англії, Франції і Західньої Німеччини просто відкинути ультимат Хрущова щодо „вільного міста", яким мав би стати Західній Берлін. За комунікатом цих двох західньо - німецьких опозиційних партій НАТО повинно вступити в переговори з Совєтами про встановлення здемілітаризованої зони в середній Европі на базі пропозиції комуно - польського міністра Рапацького. Західні держави відкинули були вже раніше плян Рапацького, як маневр, обрахований на послаблення стратегічної позиції Заходу та засіб для совєтизації цілої Німеччини.

Папа таврує комуністичний Китай за релігійні переслідування

Рим.—З нагоди нарад Святішої Консисторії у Ватикані, на якій затверджено вибір 23-х нових кардиналів, Папа Іван XXIII виголосив промову з різким натаврування переслідування Церкви і християнської віри взагалі та зокрема в комуністичному Китаї. Папа ствердив, що в комуністичному Китаю „глибока мовчанка поглиблюється з кожним днем" і висловив „жаль ти обурення з приводу такого трагічноо видовища". За одночасно проголошеними ватиканськими даними, з комуністичного Китаю прогнано 50 архиепископів, епископів і Апостольських префектів, 17 епископів і пралатів арештовано, 2,645 закордонних епископів прогнано, 98 закордонних духовників ув'язнено, а 6 епископів, пралатів і понад 200 китайських духовників померли у в'язницях, при чому багато з них були перед смертю тортуровані. — Святіша Консисторія відбулась тільки з участю давніх кардиналів. Після прийняття формальної ухвали про затвердження 23-х нових кардиналів, призначених Папою, всіх їх повідомлено на подані ними адреси в Римі. Так напр. новопризначені американські кардинали 70-річний архиепископ Филаделфії Джан Франсіс О'Гаро, 63-річний архиепископ із Бостону Ричард Джеймс Кушінг та Апостольський делегат у Вашинґтоні, Амлето Чіконіяні очікували в Північно-американській Колегії у Римі на вістку з Ватикану. Всі новопризначені кардинали дістануть на окремій церемонії кардинальські капелюхи — зовнішні ознаки їхнього стану. Тільки Фернандо Ченто, папський нунцій в Португалії, і Буено Монреаль, архиєпископ в Севілі, дістануть — згідно з португальсько-ватиканським і еспанським конкордатами кардинальські капелюхи від голов тих двох іберійських держав.

В АМЕРИЦІ

● **У неділю, 14-го грудня Президент Айзенгавер,** не зважаючи на снігову, був присутній у Вашингтоні на Богослужбі в Пресвітеріянській церкві і вислухав проповіді про підготовку до Різдва, яку виголосив о. Джан Веддер Едвардс.

● **75-річна Елен Шіплі** в Принстоні, Н. Дж., упала і зломала собі зап'ясток. Довідавшись про це, її сусідка 65-річна Аделайн Волдвін побігла їй на допомогу, але поковзнулася на мохнатому килимку, впала і також зломала собі зап'ясток. Їх обох відвезено до шпиталю.

● **В Луісвіллі, Кентоки, Чарлз Джансон** відзначив 100-річчя з дня свого народження. На 92-му році життя він пішов на емеритуру, але продовжував працювати додатково. Донька Чарлза Джансона каже, що столітній батько усе своє життя старався не перевтомлюватись, не грав у ґольфа і в теніс, не виконував жадних фізичних вправ, курив сиґари та люльку і їв усе, що йому смакувало.

● **В Ороно, Мейн,** померла на 84-му році Россел В. Гарділстон, яка хвалилася, що в 1921 році була першою жінкою в ЗДА, яка скористала з виборчого права. Свій голос віддала вона в стейті Мейн, де вибори відбувалися у вересні, а не в листопаді, як це було в інших стейтах до цього року включно.

● **Голова Травматичного Комітету при Американському Хірургічному Каледжі** д-р Престон А. Вейде заявив, що медичні амбуляиси, які їздять по вулицях міст, не придержуючися правил їзди, більше вбивають і калічать людей, як рятують.

УКРАЇНСЬКА ХРОНІКА

● **Українська Галицька Армія** (у 40-Річчя її участи у визвольних змаганнях) — під такою назвою появився у Вінніпеґу в Канаді великий збірник матеріялів до історії цієї Армії, її походів і боїв. Виданий збірник заходом хорунжого УСС Дмитра Микитюка і зредаґований редакційною колеґією під проводом проф. д-ра Мирона Дольницького та сотника УГА Осипа Левицького. Книжка має 674 сторінки великої вісімки, 305 ілюстрацій і 8 мап та плянів.

● **Проф. І. І. Мірчук,** дійсний член Української Вільної Академії Наук, ректор Українського Вільного Університету в Мюнхені, 3 грудня 1958 року відвідав УВАН у ЗДА. В бесіді з президією УВАН у ЗДА обговорено ряд справ, зв'язаних з УВУ і Академією. Проф. І. І. Мірчук зголосив свою доповідь на конференції УВАН у ЗДА що відбудеться в кінці грудня ц. р.

● **Працю відомого українського історіософа проф. Олександра Шульгина,** п. н. „Історія і життя", що появилася недавно по французьки, задумує видати в перекладі на шведську мову шведське наукове видавництво „Натюр ок Кюльтюр" (Природа й наука). Ознайомив шведську публіку з цією книжкою стокгольмський щоденник „Морґон Блядет", надрукувавши основну рецензію про неї, що її написав д-р Богдан Кентржинський.

● **Відомий український журналіст Роман Рахманний** одержав дня 28-го листопада ц. р. в Торонтському Університеті науковий ступінь „Мастер оф Артс" за свою наукову працю англійською мовою п. н. „Український націоналізм в західньо-українській літературі 1922-1939". Роман Рахманний був редактором і співробітником багатьох українських газет на еміґрації в Европі і востаннє в Канаді.

У СВІТІ

● **У Пакістані** засуджено на 14 років в'язниці Абдулла Самада Хана, в домі якого знайдено 600 сталевих шоломів. Він стояв на чолі руху, що мав своєю ціллю відірвати від Пакістану провінцію Белуджистан і проголосити її самостійність.

● **Голові еспанської держави** з титулом „кавділльо", генералові Франсіску Франкові, що прийшов до влади після кривавої громадянської війни в 1936 році, сповнилось минулого тижня 66 років. Він рішений відновити монархію в Еспанії, але з запевненням проводу своїй партії Фалянзі.

● **У Франції** протягом минулого року сталося 145 автомобільних катастроф, з яких згинули 8,000 осіб. Головна причина — нетверезий стан водіїв.

● **Індійський міністер оборони Крішна Менон,** головний делеґат Індії в ОН, з задоволенням ствердив у телевізійній програмі в Ню Йорку, що чим раз більше людей у світі схиляється до думки про потребу прийняти комуністичний Китай до ОН. Крішна Менон — лівий соціяліст і ревний адвокат китайських комуністів. Він висловив жаль, що ЗДА є проти приявности комуністичного Китаю в ОН.

● **Північно - корейські комуністи** затримали 42-ох південно-корейських рибалок, які буцім-то „безправно" ловили рибу на водах Північної Кореї. Північно - корейські воєнні патрульні човни організують систематичні облави на рибалок, які необережно віддаляться від південно - корейських берегів.

● **Американська амбасада в Іраку** рішуче спростувала, начебто якісь американські чинники чи окремі американці були заанґажовані в змові, про яку голосно розписує тепер преса на Середньому Сході. Насправді йде про змову збоку арабських кіл, які ще за останньої війни пробували зробити переворот у користь Гітлера.

СВОБОДА SVOBODA
Український щоденник UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J., on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918

За оголошення редакція не відповідає і не зобов'язується повертати незамовлені матеріяли.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ЗНОВУ МОВА ПРО ВІЙНУ

Промова Нікіти Хрущова з 10 листопада ц. р. із заповіддю, що Совєти передадуть свої права на терені Берліну східньо-німецькій „суверенній державі", і його нота з 27 листопада ц. р. з ультимативним 6-місячним терміном про перетворення західнього Берліну на „вільне місто" без західніх військових залог, зустріли негайний, загальний і одностайний спротив Заходу. Арогантська совєтська вимога, щоб ЗДА, Англія і Франція відкликали з західнього Берліну свої війська, яких, зрештою, там не більше як 10 тисяч вояків, зцементувала західньо-альянтський та внутрішньо-німецький фронти. Навіть англійські лейбористи та західньо-німецькі соціялісти заявились проти концепції „вільного міста", признавши, що таке здемілітаризоване місто всередині східньо німецької комуністичної зони, де стаціонована ціла велика совєтська армія, в дуже швидкому часі опинилась би під комуністичним правлінням. Це було б не тільки нещастям для 2.5-мільйонового населення того міста, для його господарства і культури, але й був би страшний морально-політичний удар для вільного світу.

Тому не було ніякого сумніву, що заповіджений вже раніше, ще перед виступом Хрущова з отим новим трюком з доби холодної війни, з'їзд міністрів закордонних, військових, господарських і фінансових справ Організації Північно-Атлантійського пакту (НАТО) в Парижі на 16-го ц. м. відкине совєтський шантаж і висловить свою солідарність із західніми берлінцями, що 7 грудня ц. р. дали Хрущову найвимовнішу відповідь, не вибравши до свого автономного сойму ні одного комуніста. Проте, було відомо, що в справі тактики були в західньому таборі розбіжності. За часописними твердженнями, Англія — головно під натиском своїх соціялістів — схилялась до того, щоб використати ноту Хрущова для зголошення контрпропозицій, які привели б до конференції із совєтами про об'єднання Німеччини. Таке становище йшло по лінії західньо-німецького посадника Вілл Брандта, який відразу заявив, що не існує проблеми Берліну у відірванні від цілої проблеми Німеччини, і тому над справою Берліну треба переговорювати в межах цілої проблеми об'єднання німецької території та пов'язаних із таким об'єднанням питань: безпеки Европи, місця Німеччини в новій конфігурації сил тощо. Відомо було теж, що навіть державний секретар Дж. Ф. Доллес, що його вважається наче лідером принципіялістів у відношенні до СССР і найменш поквапним на будь-які поступки Совєтам, признавав можливість визнавання східньо-німецьких комуністів у ролі „агентів Совєтського Союзу" на становищі адміністраторів шляхів сполуки між Берліном і Заходом.

Самі Совєти і самі німецькі комуністи послабили позицію тих кіл у західньому світі, які — в ім'я миру та збереження волі за західніми німцями і берлінцями — готові були вступити в нові переговори з Совєтами. „Ізвєстія" заявили, що добачування в пропозиції Хрущова фіртки для переговорів про об'єднання Німеччини — це „небезпечна фантазія", а німецькі комуністи поставили крапку над „і", потвердивши одверто, що вони „користатимуть із своїх суверенних прав" супроти Берліну та його шляхів сполуки. Водночас і Москва і східньо-німецький прем'єр Гротеволь заявили, що спроба зах. держав силою промощувати шлях своїм конвоям до західнього Берліну через нову комуністичну бльокаду того міста — означатиме війну. „Накликуванням війни" названо з Москви комунікат міністрів закордонних справ ЗДА, Англії, Франції і Західньої Німеччини, оприлюднений після наради в минулу неділю у Парижі, в якому вони рішуче відкинули ультимат Хрущова щодо „вільного міста" Берліну.

Як докладно виглядатиме становище західнього світу в цій останній Берлінській кризі — виявиться тоді, коли вийде комунікат повної Паризької конференції НАТО і, ще ясніше коли буде дана офіційна відповідь на ноту Хрущова з 27 листопада. Покищо — за першими коментарями західньої преси — підкреслення в Паризькій декларації 4-ох держав з 14 ц. м. нехіті переговорювати з німецькими комуністами означає перемогу становища Конрада Аденауера, який спротивився порадам соціялістів та Віллі Брандта. Він не бачить ніякої користи з будь-яких теперішніх переговорів з Москвою, поки вона знову не признає принципу вільних виборів, як бази для об'єднання Німеччини, і поки вона не перестане говорити про „суверенний" характер Східньої Німеччини. Аденауер нібито вважає, що час діє на користь Заходу, а не Совєтів, і що Хрущов не вийде поза погрози війною, якщо побачить, що Захід їх не боїться, — так само як це було з китайськими комуністами і Квімоєм. Покищо стан такий, що, поруч із деклямаціями про мир, заговорено знову про війну.

ТРИ РОКИ ОБ'ЄДНАННЯ АФП — КІО

5-го грудня минуло три роки від того дня, коли обидва робітничі провідники, Джордж Міні та Волтер П. Рутер, перший від Американської Федерації Праці, а другий від Конґресу Індустрійних Організацій, піднесли спільно молоток, щоб зібраних делеґатів сповістити про закінчення 20-річної боротьби цих двох організацій і про об'єднання в одній спілці АФП-КІО.

Численні промовці змальовували тоді рожеву майбутність робітничої організації, передбачаючи подвоєння числа зорганізованого робітництва, припинення взаємної боротьби між окремими спілками за приєднування нових членів, очищення робітничих організацій від продажних і злочинних елементів та кращу мобілізацію до змагу за поліпшення життьового стандарту не тільки робітництва, але й всього американського населення. Після тих оптимістичних передбачувань, один із робітничих провідників тоді сказав: „Якщо нам вдасться разом перебути перші три роки, то справа нашого об'єднання вдалася. До того часу ми не зможемо нічого більшого здійснити".

Минуло три роки від того часу, і можна вже зробити підсумки успіхів і невдач у житті цієї великої робітничої організації, голова якої Дж. Міні поважно говорив про заснування окремої робітничої партії, якщо існуючі дві великі партії нехтуватимуть вимогами робітництва.

На перший погляд зорганізований робітничий світ може втішатися тим, що його впливи й політичне значення значно зросли. Від початків так званого „Ню Діл", введеного в 30-их роках нового економічного курсу, не було в Конґресі стільки приязних до робітничих проблем конґресменів і сенаторів, як буде в найближчому 86-му Конґресі внаслідок виборів 4-го листопада. Як свій здобуток може робітництво записати й те, що тільки в одному стейті (на всіх 6) під час останніх виборів ухвалено протиюнійну резолюцію про так зване „право на працю".

Добрі настрої робітництва може скріплювати й те, що рецесія вже минулася, число безробітних не надто високе і Різдво в таких промислових центрах, як Дітройт, Питтсбурґ, Клівленд і Шикаґо, буде радісніше, як було в 1957 році. Проте, фахівець від робітничих справ А. Г. Рескін згадує в „Ню Йорк Таємсі" й про деякі турботи, які стоять перед робітничими провідниками. Ці турботи можна укласти в 4 пункти:

1. Провідники підприємців мають щораз більше протиставитися домаганням робітничих організацій в справі покращання умов праці та збільшення робітничих прибутків, що може викликати нові страйки.

2. Провідники АФП-КІО обіцяли самі очистити свої організації від продажних елементів, але випустили в цій справі ініціятиву з рук, і такі робітничі „боси", як Джеймс Гоффа, надалі урядують і навіть обіцяють збільшити спілку шоферів до 10 мільйонів членів.

3. Ще й досі не вповні об'єднані місцеві відділи промислових та ремісничих організацій, і тому ще не осягнено дійсного злиття колишніх організацій, Американської Федерації Праці і Конґресу Індустрійних Організацій.

4. Деякі соціологи вважають, що, внаслідок поширення механізації праці, число членів робітничих організацій та їхні впливи зменшуватимуться, а натомість зростатиме число так званих білокомірцевих робітників, які не належать до робітничих спілок, а якби й вдалося їх зорганізувати, то робітничі провідники не зможуть мати на них великого впливу.

Самі робітничі провідники мусять стверджувати, що найголовніші категорії робітників (автові механіки в Дітройті або палячі в питтсбурзьких сталеварнях) втрачають своє панівне значення, бо на їх місця приходять техніки, рахівники, книговоди та інші.

Критично наставлені робітничі провідники також стверджують, що після трирічного існування об'єднаних АФП-КІО число їхніх членів не надто збільшилося. Досі нічого не здійснено з плянів заснування в південних стейтах клітин АФП-КІО та об'єднання в цій організації працівників інтеліґентських професій. Правда, число членів робітничих організацій дещо збільшилося, але сталося це автоматично, внаслідок того, що в багатьох випадках кожний робітник мусить стати членом робітничої спілки. В численних випадках збільшуються заробітні платні робітників внаслідок давніх контрактів про автоматичні зміни заробітків залежно від рівня коштів прожитку.

Провідники робітничих організацій розуміють, що не можна й надалі працювати давніми методами. Не можна однаково трактувати висококваліфікованих працівників із невишколеними робітниками, про вишкіл яких повинні подбати в першу чергу робітничі організації. Внаслідок автоматизації праці треба буде подумати про зменшення тижневого числа годин.

Зорганізоване робітництво мусить зрозуміти, що повні симпатії всього громадянства воно зможе здобути тільки тоді, коли в проводах робітничих організацій не буде тих злочинних елементів, які сотні разів відмовлялися зізнавати на слідчій комісії в Конґресі, покликаючись на п'яту поправку до конституції.

Представники підприємців мусять знати, що часи, коли робітники не мали жадної оборони і були здані на ласку й неласку працедавців — вже належать минувшині. Добробут мільйонів робітничих родин — це одночасно і добробут всього американського народу.

У ВІДСТУПІ ДО „СТАТУТНИХ ЗАВДАНЬ"

В жовтні 1956-го року було створене в Польщі Українське Суспільно-Культурне Т-во (УСКТ) і згідно з інтенціями його засновників та й самою назвою, мало займатися передусім суспільною опікою над виселеними в 1947 році з рідних земель українцями і їх заступництвом перед центральними та місцевими органами польської комуністичної влади. Засноване на демократичних принципах і з виборним правлінням, це товариство вже після не цілих десяти місяців існування, бо в липні 1957 р., стало звичайною партійною експозитурою із призначуваним згори керівництвом. Обране леґально в жовтні 1956 року, правління разом із своїм головою Макухом змушене було відійти, а його місце зайняли компартійці — Боярський та інші. Замість загальних зборів Товариства, що в них мали б брати участь делеґати окружних і місцевих відділів, наказна президія УСКТ відбуває тільки т. зв. пленуми головного правління, в яких беруть участь призначені режимом члени президії Гол. Правління УСКТ і настановлені цією ж президією голови та секретарі восвідських правлінь УСКТ.

Такий „пленум", буцімто третій з черги, відбувся в другу річницю заснування Українського Суспільно-Культурного Товариства, 12 жовтня ц. р. у Варшаві. У пленумі взяло участь 25 членів „головного правління" і, крім того, запрошені (а не делеґовані місцевими відділами) голови та секретарі восвідських правлінь УСКТ. Були присутні „з уряду" секретар комісії в справах національних меншостей при центральному комітеті ПОРП т. зв. Польської Об'єднаної Робітничої Партії, себто офіціяльної комуністичної партії в теперішній Польщі, якийсь „товариш" А. Слав, представниця міністерства культури „товаришка" Мосаковська і представник міністра Ткачова „товариш" Смуктонович. Учасники „пленуму" вислухали доповідь наказного голови Головного Правління УСКТ „товариша" Г. Боярського і, передискутувавши її, затвердили одноголосно обрання ... президією на голову головного правління „товариша" Г. Боярського. Крім того, згідно з повідомленням, надрукованим у 42-му числі „Нашого Слова" з 19 жовтня ц. р., „пленум кооптував до складу ГП УСКТ активістів І. Завадського, М. Ковальського, В. Радванецького та Л. Шолдрака" і „з огляду на неповний склад президії ГП УСКТ вибрав з-поміж себе до президії Я. Грицков'яна і Б. Радванецького". Цим і ще прийняттям запропонованої „товаришем" Боярським постанови обмежилася вся робота „пленуму".

Схвалена пленумом „постанова" базована на доповіді Боярського „про основні напрямки праці УСКТ" і в ній визначені „основні завдання і напрямки роботи на найближчий період".

І в доповіді і в постанові докладено всіх зусиль для того, щоб, з одного боку, переконати українців в Польщі, що їх становище ... покращало і що наступила вже „повна стабілізація українського населення в Польській Народній Республіці", а з другого боку, щоб зробити ґрунтовний зворот в усій дотеперішній діяльності УСКТ, відмовляючись від будь-яких суспільних завдань і спрямовуючи всю увагу на виконування „статутних завдань", тобто на культурно-освітню працю.

У своїй доповіді голова президії УСКТ „товариш" Боярський договорився до того, що дотеперішня суспільна праця Товариства була протистатутовою, бо відбувалася „коштом основних статутних завдань" Українського Суспільно-Культурного Товариства. „Українське населення, — говорив він, — хотіло бачити в Товаристві передусім захисника його економічних інтересів та інституцію, яка змогла б полагоджувати його найбільш пекучі господарські потреби. Головне правління та його місцевий актив взялись за цю непосильну для них роботу, і не раз коштом основних завдань Товариства її виконували. Об'єктивні труднощі не давали, однак, змоги цілковито полагодити ці справи. Десять років зробили своє, і привернути стан українського населення з 1947 року не було не тільки змоги, але і (... — Н. В.) потреби, бо значна частина українців знайшлася в (... — Н. В.) кращих матеріяльних умовах, ніж мала перед тим".

Цю ж тенденцію відходу від виконування суспільних завдань Товариства (безперечно наказану комуністичним режимом) виявлено і в прийнятій „третім пленумом ГП УСКТ постанові. „В нових умовах — сказано там — пленум постановляє спрямувати всю діяльність Товариства на виконування статутних завдань УСКТ, себто культурно-освітньої праці". Згідно з таким „спрямуванням" обмежено в дальших точках постанови всі актуальні завдання Товариства до культ.-освітньої роботи, а про суспільну опіку не згадано ні словом.

Але ж відступ до „статутних завдань" проявився під час пленуму не тільки в прийнятій пленумом постанові. Боярський у своєму звіті від Президії гостро накинувся на актив товариства за те, що він не протидіяв „сильним настроям повернення" серед виселених українців, зокрема, що цей актив не вів відповідної акції проти поширювання „пліток", що, мовляв, „прийняття господарства на Заході раз на завжди перекреслює справу повернення". Зокрема, затаврував Боярський за це актив УСКТ із Зеленогірського та Вроцлавського восвідств.

Скритикував Боярський за „невідповідну політику" також і редакцію органу УСКТ „Наше Слово". „Поміщувані в „Нашому Слові" деякі матеріяли — заявив він, — викликували незадоволення читачів (треба читати: партійних і урядових чинників — Н. В.). Є зрозумілим, що газета при великих занедбаннях у полагодженні господарських справ українців широко зайнялася цією проблемою... Але газета не остереглася неправильного насвітлювання цих справ. Дійсність життя українців це не тільки повалені будинки, трудна матеріяльна ситуація. Поруч з показанням великих занедбань не можна не бачити і позитивних явищ. В газеті не віддзеркалювалось взірцевих господарів на Заході, їх вкладу в загосподарювання цих теренів. Матеріяли газети також не освітлювали з достатньою гостротою усіх тих позитивних змін в положенні українського населення, які наступили в 1956-1958 роках. Усе це родило серед людей песимізм, невіру в можливість покращання своєї долі, ставило їх в ситуації без виходу".

Питання, хто кинув українців у Польщі в таку безвихідну ситуацію і хто допомагає їх в цій ситуації вдержувати, ні Боярський, ні учасники пленуму не висвітлили. А воно відоме всім українцям у Польщі.

Н. В.

І. Крилов

ДВОБІЧНИЙ НАСТУП

Недавно група українських вчених і громадсько-політичних діячів вільного світу в своєму „Зверненні до українського суспільства на еміґрації" підкреслила те колосальне національно-політичне значення, яке має у визвольній боротьбі друковане слово, а зокрема друковане наукове слово.

Справді, на наші еміґраційні видання комуно-большевицькі володарі реаґують, а це й є доказом, що друковане наше слово дошкуляє нашим ворогам.

Способів реакції в комуністичному арсеналі чимало. В одному випадку комуністичні аґенти виливають бочку бруду на все, що робить українська еміґрація, намагаючись в той спосіб показати народам за залізною заслоною, якими, мовляв, жалюгідними виглядають „зрадники народу", якою мізерною є їхня праця, їхнє друковане слово на долярові „подачки Воллстріту". Так, наприклад, плюгавив українську еміґрацію якийсь Т. Львівський у совєтському журналі „Жовтень", що виходить українською мовою.

Одначе не лише так брутально реаґує комуністично-совєтська влада на працю української політичної еміґрації. Там, де вона не може просто плюгавити, де у її писак тупляться пера, де комуністично-пропаґандивна сила блідне, бо зроблене на еміґрації яскраво світить історичною правдою, яка розійшлася по світові по цей бік залізної заслони, комуністи обрали інший спосіб реакції. Гадають, що тим вони дошкульніше вдарять по історичній правді про Україну, забуваючи при тому, що правда і в огні не горить і в воді не тоне. Маємо на увазі реакцію совєтських істориків на те, що в Ню Йорку закінчено перевидання 10-томової (11 книг великого формату загально на 7469 сторінок) „Історії України-Руси" М. Грушевського.

В „Українському Історичному Журналі" за липень-серпень ц. р. в ч. 4, на сторінці 162 у статті „Обговорення перспективного плану розвитку історичної науки на Україні" читаємо: „Тепер перед інститутом (Інститут Історії Академії Наук — І. К.) стоїть надзвичайно важливе завдання — створення багатотомової (12-14 томів) історії українського народу, яке слід здійснити протягом найближчих 7-10 років".

Що ж змусило київських совєтських істориків стати на шлях такого широкого задуму? Невже комуністи бажають розказати українському народові його правдиве минуле? Напевно, ні. Для правдивої історії України, якби справді сталося чудо і комуністи того забажали, не треба писати нових аж 12-14 томів. Для того правдивого минулого України слід лише зняти заборону, витягти з утаємничених книгосховищ та архівів і перевидати для широкого вжитку українського народу на рідних землях 10 томів „Історії України-Руси" М. Грушевського, як це зробила українська політична еміґрація у вільному демократичному світі.

Совєтських істориків примусила говорити і писати про намір видати багатотомову історію України українська політична еміґрація м. ін. своїм перевиданням десятитомника „Історії України-Руси" М. Грушевського, а також відомості, що їх подано вкінці десятого тому, де сказано, що на липень 1958 р. (час закінчення перевидання) „Історія України-Руси" М. Грушевського дісталася до 17 країн вільного демократичного світу, а в тих країнах у 130 містах вона вже є в численних прилюдних і приватних бібліотеках, як і бібліотеках науково-дослідних установ та університетів. Примусило їх те, що вільний демократичний світ може довідатися про Україну не з комуністичних історичних фальсифікатів, а з наукового, джерельно уґрунтованого твору академіка М. Грушевського — десятитомової історії, твору, що своєю історичною правдою руйнує всілякі — білі чи червоні — імперіялістичні концепції про Схід Европи. А цього комуністи стерпіти не можуть. Вони мусять дати багатотомову історію України, по-комуністичному сфальшовану.

Чи постанова совєтських істориків є лише пропаґандивним аркушем паперу, чи колись вона стане реальністю і дасть світові ще один історичний фальсифікат у боротьбі з науково обґрунтованою історичною концепцією М. Грушевського, концепцією, яку прийняли навіть деякі російські історики (проф. Любавський, проф. Платонов, проф. Пресняков, проф. Строжев), а також німецькі (проф. Ганс Кох), чеські (проф. Бідло) і багато інших — покаже майбутнє.

Так, певно з примусу, зареаґували на видання „Історії України-Руси" М. Грушевського історики в Києві, бо саме в ній проф. Грушевський своєю науковою історичною концепцією завдав смертельний удар старій російській імперіялістичній концепції про „єдиную і недєлимую", концепції, яку цілковито прийняли і якої невідступно тримаються червоні володарі, створивши на базі „єдиной і недєлимой" комуністичний СССР.

Одначе, на перевиданні десятитомової „Історії України-Руси" М. Грушевського реаґують не лише там, за залізною заслоною. Реаґують і тут, у Ню Йорку. І в тих двох реакціях, які йдуть з протилежних кінців світу — східнього і західнього — є, прямо зловіща, не просто подібність, а цілковита суголосність. У Києві покищо лише постановили видати ще один історичний фальсифікат, а в Ню Йорку також приготовляють таку „історію", яка мас бути спробою заперечити

(Закінчення на стор. 4-ій)

СХОДЯТЬСЯ ДРУЗІ...

Сходяться друзі в саду,
запальні садоводи,
Дим цигарок у повітрі,
як хмарка, повис,
В'ються стовпи комарів —
знак тепла і погоди,
Щебетом повен пташиним
зволожений ліс.

Збудуться, може, нарешті
газетні прогнози:
„Хмарність мінлива
без опадів".
Разом і сквирські
кажуть було...
Всупереч тим віщуванням
проходили грози,
А як грозу віщували нам —
сонце пекло.

Першими групами
сад нас порадує нині,
Разом садили
і разом скуштуємо їх,
саджаємо дині,
Тішимось разом на юний
волоський горіх.

Сонце на захід іде,
до „вечірнього пруга",
Як полюбляв говорити
покійний Нечуй...
Добре нам мати на світі
хорошого друга,
Друзів — ще краще... —
Живи, молодій
і працюй!

МАКСИМ РИЛЬСЬКИЙ

† Володимир Савченко*)

БЕЗСМЕРТНІ

(1)

В історії народів іноді трапляються такі події, які ніколи не забуваються. Про них все згадується з побожністю і вони залишаються святощами навіки. Їх переказують із гордощами наступним поколінням, а ті черпають сили й енерґію від вічно живого джерела хоробрости й самопосвяти минулих борців.

Одною з таких подій для нас є Базар — драма з часів 2-го Зимового походу під командою генерала Юрка Тютюнника. Довгою лавою проходять перед нашими духовими очима мовчазні тіні мучеників-героїв. Їх руки сковані, але очі горять завзяттям, а на устах одно — Україна! Їх було 359! Це кость від кости, кров від крови України. Це ж сини українського чорнозему. Їх молоді хліборобські руки краяли плугом скиби рідної землі, хліб добували. А коли покликав їх національний обов'язок, кинули все: спокійне життя, рідню, теплі хати і під синьо-жовтим прапором пішли добувати волю для рідного краю, пішли за своїм улюбленим вождем Петлюрою.

Доборолась Україна... Навколо з усіх боків вороги насідають, а холодний Захід із байдужістю приглядається, як кров'ю у нерівній борні спливає Україна. Встоятись не було сил — опинилося вояцтво по таборах, за дротами...

Надійшов 1921 рік. Здавалося, червоний ворог, що запосів Україну, може спокійно панувати. Оскільки становище большевиків було тоді відмінне від часу першого Зимового походу 1919/1920 рр. Тоді проти них провадили збройну боротьбу, крім українців, білі армії Денікіна, Колчака, згодом Вранґеля. Західній світ для них також був непевний, і це зв'язувало їм руки. Тепер, у 1921 році всі білі армії зліквідовано. Відносини большевиків із Заходом почали налагоджуватися, бо з найближчим сусідом — поляками, яким допомагали французи зброєю, набоями та іншим військовим майном, був підписаний у Ризі в березні місяці того року вигідний договір. Здавалося, ніщо вже не перешкодить червоним володарям укріпляти свою владу на безборонній Україні, і вони, почуваючи себе сильнішими, вже без церемонії забралися приборкувати її та притискати різними драчками: продналог, грабунки, арешти, виловлювання „петлюрівців" тощо. Закуштували народні маси червоного обіцюваного „раю". Закуштували — і схаменулися. Україна була подібна тоді до вулькану: ось-ось, здавалося, вибухне.

Передвісниками того були невпинні повстання, що загорялися то тут, то там. Отож, з метою об'єднати всі повстанські сили на Україні та підготувати загальне повстання у відповідний момент, Головний Отаман Симон Петлюра доручив генералові Ю. Тютюнникові сформувати повстанський штаб. Звичайно, вся підготова велася у великій таємниці. Малося на меті виступити після жнив. На нещастя, большевики заздалегідь довідалися через своїх аґентів, яка хмара збирається над їх головами там, де приборкані орли тільки й чекали слушного часу, щоб знову кинутися на визволення рідного краю. Довідалися й про деякі повстанські організації на Україні і зліквідували їх ще в серпні місяці. Вістуни з України поспішили повідомити про це штаб Тютюнника. Довідалися про це й вояки. Та чи можна спинити розбурхане море?! Козаки в таборах хвилювалися й рвалися до бою.

Нехай тепер всякі керенські і ко. домагаються плебісциту на Україні. Дарма! Він уже відбувся безліч разів: це селянські і військові З'їзди в революційні часи 1917 р.; це визвольні змагання; це повстання українських селян і робітників; це Крути і це безсмертна кривава свята печать на українській землі — Базар. Це найвища, найчистіша жертва, це безприкладний випадок героїзму в історії — цей 2-ий Зимовий похід вояків-українців з-поза дротів. Це безумство хоробрих. Вони не слухали холодних розважливих голосів остороги. Для них не існувало жадних перепон: вперед за визволення рідного краю! Коли кличе рідна кров, коли серце горить запалом боротьби, готове на самопожертву, на смерть у бою, — тоді розум замовкає.

Ось таких вояків підібрав собі генерал Ю. Тютюнник до походу на Україну.

Не знаємо, чи був він певний успіху після того, як відкрита була большевиками підготова до загального повстання і відбулися численні арешти повстанських організацій.

Але, на нашу думку, як українець борець, він зробив правильно, що пішов без огляду на несприятливі обставини. Так треба було. Того вимагав момент. Він мусів закінчити розпочате діло і самому переконатися в дійсній ситуації на Україні.

І ось на початку листопада 1921 р. він вирушив із своїм відділом на схід. Цей відділ був у складі 1500-2,000 вояків. Щоб легше було вирватися з Польщі, бути менше помітними, щоб зручніше було маневрування на Україні, цей відділ поділено на дві групи: Волинську й Подільську. При Волинській групі був сам Ю. Тютюнник із своїм повстанським штабом. Подільська група рушила на схід під командою полковника Палія.

Була ще й третя група — Басарабська, під командою генерал-хорунжого Гулого-Гуленка. Ця остання через різні перешкоди не могла прорватися з Румунії на Україну.

Отож, уночі проти 4-го листопада виступило наше славне вояцтво в другий Зимовий похід. Дарма, що мали обмаль і то старої зброї, лиху одежину і взуття. Запал грів їх і гнав уперед. Оця Волинська група наблизилась із волинських лісів до польсько-большевицького кордону, роззброїла польську прикордонну сторожу і вийшла на большевицьку сторону України.

(Кінець буде).

*) Полковник ген. штабу Володимир Савченко помер 18-го листопада 1957 р. „Безсмертні" — це одна з останніх його праць.

Володимир Барагура

„ВЕСЕЛКА" В СВІТЛІ ДИТЯЧИХ ЛИСТІВ

Дитячий журнал — це один із найважливіщих і найуспішніших засобів у вихованні дитини. Виховне значення і вплив журналу залежать не лише від його видавництва, редакції і співробітників, але, у великій мірі, і від співпраці з ним батьків, вихованків та учителів.

Наявним доказом значення співпраці в поширенні впливу дитячого журналу на малих читачів хай послужить конкретний приклад такої співдії пані проф. Марії Овчаренко, що вчить українознавчих предметів у школі св. Миколая в Шикаґо, де „Веселка" розходиться у кількості 350 - 400 примірників.

Переді мною жмут листів, що їх написали вихованці п-і проф. Овчаренко — учні минулорічної 6- й 7-ої кляси. Хоч ці листи написані на задану учительською тему в формі шкільного завдання, — вони щиро, безпосередньо й вірно передають думки, погляди, почування своїх авторів, при чому кожна дитина підходить інакше до теми, висловлюється по-своєму, займає власне критичне становище, кидає оригінальні думки, висказує свої побажання. Ці листи прикрашені виконами дітьми візерунками - репродукціями з „Веселки" та оригінальними малюнками чи то на тему „Веселки", чи на тему написаного листа, як його доповнення, чи зображають, як діти уявляють собі рідний край, чи представляють епізоди з дитячого життя, чи, врешті, зображають улюблену учительку п-ні Овчаренко. Ці листи показують, скільки сердечного труду вклала проф. Овчаренко у формування позитивної постави дітей до „Веселки". Вони одночасно служать зразком, як у вмілих руках досвідченого педагога й дидактика скромний дитячий журнал може стати багатогранним засобом виховання й навчання.

Видавництво й Редакція „Веселки" впевнені, що коли б було більше таких учителів і вихователів, як п-ні Овчаренко, наш журнал не тільки розріcся б зовнішньо і поширився б чисельно а його виховний вплив охопив би якнайбільше читачів, але цей вплив скріпився б якісно, поглибився б, став ефектовнішим і триваліщим.

„Діти, маю „Веселку!"

Поява кожного числа „Веселки" є свого роду святом, небуденною подією, що сколихує життям учнів школи св. Миколая, взятим у рямки шкільного порядку й дисципліни. Цю подію описує Ірина Барабаш: „Ми всі чекаємо, щоб п-ні Овчаренко, наша вчителька, прийшла да кляси й сказала: „Діти, маю „Веселку", кто хоче купити?" А діти кричать: „Я! Я! Я! І так скоро порозбирають „Веселку", що ще не обернутися, а „Веселки" вже нема. Я дуже хотіла б, щоб „В" частіше приходила, бо ми діти любимо читати український дитячий журнал. Мій братчик дуже радіє, коли побачить, що я несу „Веселку". „Я хотів би, щоб „Веселка" приходила кожного тижня" — пише Ярослав Єдноразь, а Оксанка Попович заявляє: „Дуже люблю Тебе, „Веселко" читати, тому прошу Тебе, приходи частіше. Я не можу дочекатися твого приходу". „Наша вчителька, що вчить нас української мови, замовляє 350 примірників „Веселки" кожного місяця", — пише Ірина Ключник, а Іван Куцало додає: „Хоч у нас розходиться 350 примірників „В", ми будемо пробувати продавати ще більше". А Ганя Адамович запевняє: „Ми заохочуємо своїх товаришок, щоб радо приймали Тебе до своєї хати".

„Я хотілас б, щоб „В" висилали два рази на тиждень, — інформує нас Ольга Коваль. — Ми читаємо в школі „В", а як скінчими, то нема що читати. Як діти хворі і приходять потім до школи, то „В" нема, бо вчителька пороздавала іншим дітям, то ті, що не дістали, дуже жалують".

„З великим захопленням читаю кожне число „Веселки", —признається Івась Драґанчук. — Поява кожного числа пригадує нам, українським дітям, чудову історію України, князівські часи, славних козаків, Запорізьку Січ. На нове число чекаю завжди з великою нетерпеливістю". А Стефан Ступінь додає: „І ми дуже вдячні нашій добрій учительці, що навчила нас читати „Веселку". Л. Попель звіряється: „Ти може й не знаєш, як я дуже тішуся, що можу Тебе читати кожного місяця. Щоб Ти знала, як нетерпеливо жду того дня, коли знову могтиму вглибитися в Твої сторінки з віршами, казками, оповіданнями, загадками. Ти мені найбільше подобаєшся з усіх українських книжок та журналів, які я досі читала".

„У нашій школі розходиться більше як 350 примірників „В" — інформує нас Марія Кузик, — крім того деякі діти купують „В" у книгарні, а декотрі передлачують." Лариса Чайковська складає собі річники „В" від першого числа: „Я дуже люблю читати „В" у вільних хвилинах — пише вона — і маю всі числа від першого, яке було видане 15-го вересня 1954 р. до останнього, що вийшло цього місяця".

„Веселко", Ти справді нам дорога!"

У своїх листах деякі діти дають загальну оцінку „Веселки", і один з тих листів, що його написала Ольга Полянська (7-ма кляса), цитуємо повністю:

„Дорога „Веселко! Не знаю, як висловити свою подяку та й як подобаються мені Твої цікаві оповідання, вірші, ребусики, загадки, оповідання англійською мовою та й чудові рисунки. Все блистять очі наших учнів, як надходить новий місяць і Ти, „Веселко", приходиш до нас, щоб нас розважити, вчити нас про Україну, її гетьманів, козаків і вірних українських людей.

Так, „Веселко", як пишемо „дорога", то це справді так. Ти нам дорога! Ми Тебе читаємо і будемо читати, будемо вчитися і радіти новинами, які Ти приносиш. Прошу продовжувати свою добру працю. Знай, що Ти нас навчаєш бути корисними в нашім дальшім житті, щоб ми на чужині не забували про Україну, про її культуру та мову. Підживляй дух українських дітей, бо тільки з них нація буде мати користь в майбутності".

А ось як оцінюють значення „Веселки" інші діти: „Коли одержую „Веселку", я з цікавістю її читаю. Тим привчаюся ліпше читати та розуміти українську мову", — пише Ірина Фодорович.

Діти не приховують своєї вдячности „Веселці" і людям, що коло неї згуртувалися. Анна Головата пише: „Бажаю Вам багато успіхів у Вашій корисній праці для дітей та молоді. „Веселка" є дуже корисним і конечним для дітей журналом. Своїми цікавими оповіданнями, гарними віршами і ілюстраціями здобуваєш собі „В" щораз ширший круг читачів".

„Щиро дякую Тобі за Твій труд для нас" — коротко але щиро пише Зенон Кецало. Ігор Веренчук згадує, яку користь дає йому читання „Веселки": „Другий рік читаю Тебе і не можу налюбуватися Твоїми віршиками, казочками та оповіданнями. Мені дуже прикро, що я ще не вмію добре читати. Цього року я постановив собі більше Тебе читати й набрати вправи в читанні".

А якою безпосередньою щирістю б'є з листа Миколи Ніголи: „Цим моїм листом хочу Вам показати, як дуже сподобав я собі Вашу „Веселку", і хочу, щоб вона існувала дальше на довгі літа".

Марія Кузич складає подяку від учнів шостої кляси: „Ми, учениці і учні шостої кляси української католицької школи св. Миколая в Шикаґо, складаємо подяку за такі гарні вірші, казки та оповідання, що їх ми так радо читаємо. Дякуємо також за гарні малюнки та цікаві ребусики й загадки".

Подібно почуває Марія Кульчицька: „В минулих роках одиноким журналом для нас була Ти, „Веселко". Ми знаходили в Тобі гарні оповідання з історичним змістом, байки, гарні вірші, сценки, спортові поради, звідомлення з різних імпрез та загадки. За це все щиро дякуємо Тобі, дорога наша „Веселко". Дуже радо ми повітали твої барвисті сторінки з артистично оформленими ілюстраціями". А Анна Дорошкевич складає таку подяку: „Пересилаю всім письменникам-поетам і малярам сердечні побажання далі продовжувати гарну роботу з „Веселкою".

(Кінець буде).

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

Нюарк, Н. Дж.

В 25-ту річницю великого голоду в Україні

Демократичні організації м. Нюарку, Жалібною Академією, що відбулася 23-го листопада 1958 року, вшанували пам'ять 6-ти мільйонів жертв українських дітей, матерів та батьків, які загинули 25 років тому мученицькою смертю, смертю якої не зазнавав жоден народ світу — смертю голоду.

Промовець ред. М. Степаненко в своїй доповіді дав яскравий образ тодішнього українського села, де на кожному кроці лежали трупи зголоднілих - замучених смертю українських селян. Як очевидець, він навів декілька разючих фактів з тої жахливої картини, що була на Великій Україні в 1932 - 33 роках. Село неначе вимерло, бо по ньому прокотилася стихія страшного голоду. В ті роки загинув найкращий цвіт української нації — українські патріоти, віддані борці за ідею Самостійної Української Держави. Загинули найкращі сини і дочки українського народу, що тримали місто і село своєю невсипущою працею на землі, своїм хлібом. Загинули українські хлібороби.

Академія відбулася в залі Української Централі. Її започатковано співом американського гимну, що його виконав Хор Першої Української Пресвітерської Церкви в Ірвінґтоні під кер. дир. п. Ю. Кириченка.

Сцена. Вид українського села, перетятого внизу чорним полотнищем. Це символ його поневолення. На сцені три березових хрести. Їх освітлюють різко кольорові прожектори. Велика тінь від хрестів падає на українське село. Напівтемно. Сцена пуста. За нею десь пооддалік наче десь з далекої Батьківщини линуть на залю благальні слова — молитви за Україну:

„Боже Великий, Творче
[Всесильний,
На нашу Рідну землю
[споглянь,
Ми були вірні Твоєму
[завіту —
Вислухай нині наших
[благань . . .

Молитву виконав хор з'єднаних трьох Церков: УПЦеркви св. Тройці, Нюарк; Першої УПросвітерської Церкви, Ірвінґтон, та УПЦеркви св. Вознесіння, Нюарк під керів. дириґента п. В. Пташинського. Цей образ створив незатерте враження для присутніх. Святочну доповідь зробив ред. М. Степаненко.

В другій частині вечора виступив хор Перш. Української Просвітерської Церкви, який під кер. п. Ю. Кириченка проспівав „Сонце заходить" — слова Шевченка, муз. Кириченка і „Як я браття раз сконаю" — муз. Кириченка. Хор цей складається з тут уроджених дітей українських батьків, з яких деякі уже слабо володіють рідною мовою, проте горять любовю і бажанням до свого рідного і близького, до рідних традицій та звичаїв.

Сольоспів „Уривок з опери Катерина" — слова Т. Шевченка, муз. Аркаса і „Елегія" — муз. Степового під акомпаніямент піяністки п. Галини Клим з особливою здібністю виконала солістка, артистка театру пані Людмила Радецька.

„Хустину" М. Понеділка, в якій автор освітлив жахливий стан малолітньої дівчинки, що пішовши шукати хліба, загинула на цвинтарі — прочитав М. Дзябенко. На закінчення знов виступив з'єднаний хор трьох церков, який під досвідченим керівництвом дириґента Пташинського проспівав три пісні: „Встає хмара з-за лиману", гарм. В. Пташинського, „Чуєш брате мій" — муз. К. Стеценка та „Єднаймось, діти України" —слова і муз. І. Омельського. На закінчення проспівано український гимн.

Як позитивне явище слід відмітити те, що на Академії було досить присутніх українців старої еміґрації і їх дітей. Вони прийшли, щоб з уст очевидця почути слова правди про той жах, який запровадив червоний окупант на Їхній і їхніх батьків Українській Землі.

К. С.

Міннеаполіс, Мінн.

Концерт хору „Дніпро"

В неділю 23-го листопада в залі ІВКИ в Міннеаполіс відбувся перший концерт новоствореного в с е г ромадського хору „Дніпро" під мист. кер. пана Миколи Бриня.

Імпозантне враження було, коли поволі підносилась куртина, і перед очима публіки зарепрезентувався хор з 60-ох осіб, якого то числа ще, здається, не перевищив жадний український хор в Твін Сіті.

З гарно в двох мовах видрукуваних програмок слухачі заздалегідь могли орієнтуватися про різноманітній добір репертуару, як рівнож і про виступ гостя з Шикаґо піяніста проф. Ігора Білогруда.

В першій частині концерту, після відспівання хором „Америка" (Варда), пані О. Бринь переповіла в коротких словах про огляд української народної пісні, а мґр. В. Анастазієвський поінформував неукраїнське громадянство про розвиток і культуру української пісні англійською мовою.

Проф. Ігор Білоґруд виконав на фортепіяні три точки українських композиторів. Почав ґраціозним „Фінал з Сюїти до слів Шевченка" Лятушинського, потім, переігравши „Дві Прелюдії, опус 7" Ревуцького, закінчив своєю композицією „Тема на варіяції", де пописався опануванням інструменту та великою технікою гри.

В другій частині слухачі мали змогу краще запізнатися з новим хором. Вправді, при відкриттю концерту (Варда „Америка") відчувалося дещо брак дикції (в англійській мові), як рівнож, вирізнення поодиноких голосових партій, що в другій частині концерту майже вповні виправлено.

І так, сопрани пописалися ніжністю і тонкістю співу в „І шумить і гуде" (Верьовки), як рівнож альти дуже гарно гармонізували з сопранами в „Мала мама одну дочку" (Леонтовича). В тій же пісні і тенори добре пописались і в нижчих і у високих позиціях. Мурмурандум натомість вийшло дещо невиразне і може замало динамічне. Коли мова йде про тенорів, то вони добре вив'язалися у „Маку" Леонтовича, натомість у „Прометею" (Стец.-Кош.) і, „Ой на горі пшениченька" (Кошиця), занадто форсували, головно при високих тонах.

Баси найкраще зарепрезентувались в „І шумить, і гуде", де виказали мужеськість і глибину грудних голосів, тоді, коли в „Мала мати одну дочку" дещо завідкрито співали. На будуче не зашкодило б дещо підсилити басів.

Жалібну — „Водай тая степовая" зі сольом пані Л. Перчишин відспівано добре. Стихійність, получену з м'якістю виказав хор в сентиментальному „Ой з-за гори кам'яної" Леонтовича. Н а д з в и чайно добру дикцію - стакатто, динаміку і вишколеність хору відчувалося в „Маку" Леонтовича, але найкраще відспівано правдоподібно „Дударик" Леонтовича, де хор в цілості виказав гомоґенність голосів, знамениті переходи, витриманість і тонкість. Прославний Хор (Лисенка) відспівано добре, але потужність хору до цієї речі ще дещо заслаба, хоч, до деякого послаблення сили голосів, причинилася не надто акустична заля.

Після концерту вручено дириґентові, піяністові та хорові багато китиць цвітів, від різних громадських організацій.

Голова філії УККА проф. А. Г р а н о в с ь к и й висловив признання для хору, а голова хору інж. Янович, з'ясував пляни хору на будуче і подякував громадянству за численну участь на концерті.

Слід зазначити, що може найбільше праці і ініціятиви при організації хору і адміністрації концерту вклав голова хору інж. І. Янович.

В загальному, хор „Дніпро" диспонує добрими голосовими можливостями. Дібравши ще співаків, може стати одним з кращих українських хорів, і під вмілою рукою дириґента пана Миколи Бриня зможе продовжувати, удосконалювати і репрезентувати українське мистецтво Америки.

Л. К.

Іра Маланюк, „чудова українка з чудовим голосом", приїде на відвідини до ЗДА

Іра Маланюк (меццосопран) одинока українка, що дістала високий титул „камерної співачки" в Німеччині, плянує на осінь 1959-го року відвідати ЗДА та дати ряд концертів перед американською й українською публікою — повідомляють з поінформованих джерел. І. Маланюк частіше виступає в Вайройтер Фестшпіле (в операх Ваґнера) і в Зальцбурґер Фестшпіле. Останнього літа співала в Зальцбургу в американській опері „Ванесса" Самуеля Барбера під дириґентурою Дмитра Мітропульоса. Там також співала частіше в опері „Арабелля" (дириґент Караян).

Дня 23-го грудня цього року виступить Іра Маланюк в державній опері у Відні в опері Ваґнера „Райнґольд" (дириґент Караян). Цю оперу недавно награно на плити у Відні з Ірою Маланюк і віденськими філармоніками.

Наша співачка виступала і виступає в різних містах: Париж, Берлін, Медіолян, Рим, Відень, Мюнхен, Штутґарт та інші. Вона приготовляє ряд концертів у Швайцарії, в яких окрім Шуберта, Шумана та Брамса — буде співати Барвінського і Нижанківського.

Іра Маланюк

Іра Маланюк належить до першого ґарнітуру найкращих европейських співаків. Критики захоплюються не лише її чудовим альтовим тембром голосу, але і прегарною появою на сцені. У Відні після її виступів у „Таннгойзер" писали про неї „українська Венус". Берлінські критики назвали Іру Маланюк „Чудовою українкою з чудовим голосом".

Д. К.

ПРЕЗИДЕНТ НЕ МОЖЕ РЕАБІЛІТУВАТИ ПИСЬМЕННИКА О. ГЕНРІ

Вашингтон. — Представник Білого Дому заявив, що президент Айзенгавер, хоч би навіть хотів, то не може реабілітувати славного автора коротких оповідань О. Генрі (дійсне прізвище Вільям Сидні Портер), бо немає такого закону, який дозволяв би стверджувати невинність і реабілітувати померлого. О. Генрі відбував кару за розтрату $854.08 банкових грошей в 1898 році. Бувши в тюрмі він почав писати славні короткі оповідання, які його прославили на весь світ. Він помер у віці 48 років в 1910 році. Його дружина живе в Північній Кароляйні. Фундація ім. О. Генрі просила Презедента оголосити помилування для письменника, що був невірно засуджений.

В КАЛІФОРНІЇ ЗГОРІЛО 30,000 АКРІВ ЛІСУ

Сан Хуан Капістрано. — 14-го грудня почав горіти ліс, і цієї пожежі не можуть погасити 1,100 осіб. Досі згоріло коло 30,000 акрів лісу і 20 домів. Пожежники врятували 30 інших домів, з яких людей треба було евакуювати. Половина спаленого лісу була частиною Державного парку ім. Клівленда. На щастя досі не було жадних жертв в людях. Пожежа поширилася поза лінію автостради „Ортеґа", і шериф повіту Орендж наказав евакуацію 50 тваринних фарм.

● 32-річний шофер Джан Ґіббонс з Бронксу, Н. Й., сліпий на одно око від уродження, 9-го грудня поковзнувся на льоду, впав і — прозрів. Лікарі зацікавились причиною цього незвичайного явища.

● Статистичне бюро повідомляє, що 1-го листопада число населення ЗДА с т а н о в и л о 175,136,000 — 1,7% більше, як у попередньому році.

Українська Літературно Мистецька Клюб

З ...-ратурно - Мистецького Клюбу в Ню Йорку повідомляють, що в п'ятницю, дня 19-го грудня ц. р. відбудеться доповідь п-ні Олександри Животко-Чернової на тему „Лицарі жіночого руху". Початок о год. 8-ій вечора.

● КНИЖКИ—ЖУРНАЛИ ●

„ВОЛОСОЖАР", ч. 3

Вже вийшов друком літ.-мистецький журнал „Волосожар", (ч. 3, грудень, 1958). Оповідання, уривок з повісти, поезії, байки, рецензії, листи до редакції тощо. Ціна 1-го примірника — $ 0.25. Річна передплата $1.00. Замовлення висилайте на адресу Об'єдн. Письменників „Волосожар": — WOLOSOZAR, P. O. Box 9752, Phila 40, Pa. USA

ТРИБУНА УНС

ПЕРЕД ДОСЯГНЕННЯМ МЕТИ

У теперішніх організаційних перегонах Українського Народного Союзу, що відбуваються в рямках кампанії для відзначення 65-р і ч ч я „Свободи", залишилось ще тільки два тижні до мети: кінцевих підсумків в дні 31-го грудня ц. р. Природньо, що змагуни в цій кампанії докладають максимальних зусиль, щоб добігти до мети з найкращим результатом. Минулого тижня, у вівторок 9-го грудня, на цьому місці була надрукована табелька переможних учасників кампанії, в якій змагуни „бігли" в такому порядку: 1. Іван Одежинський з Филаделфії (74 члени). 2. Богдан Зорич з Торонта (68), 3. В. Колодій з Трой (46), 4. Т. Шпікула з Шикаґа (41), 5. О. Косіковський з Віндзору (37), 6. В. Крушельницький з Дітройту (23), і М. Семків з Шікаґа (23), 8. В. Гавриляк з Рачестеру (19) і Ст. Куропась з Шікаґа (19), 10. В. Рефт з Аліквіпи (15) і В. Самофал з Віліментику (15), 12. М. Дербуш з Міннеаполісу і В. Запаранюк з Ютики, обидва по 14 нових членів.

В низу друкуємо нову табелю стану перегонів з 16-го грудня і в ній вже бачимо, як це звичайно буває в перегонах, деякі зміни. Поперше — Б. Зорич з Торонта, здобувши в двотижневому періоді 16 нових членів, випередив на одного члена Івана Одежинського з Филаделфії. Свої місця задержали В. Колодій, Т. Шпікула і О. Косіковський, але М. Семків випередив В. Крушельницького на 7 членів, хоч у попередній табелі вони обидва бігли разом. Своє 8-ме місце в черзі затримали В. Гавриляк і Ст. Куропась, але на 10 місце, яке в попередній табелі займав В. Рефт, „вскочив" кількістю здобутих 18 нових членів Володимир Квас, відомий багатьом союзовцям заступник управителя „Союзівки". На одне місце в табелі випередив своїх суперників також М. Дербуш з Міннеаполіс, а список першої 15-тки в цих перегонах замикає В. Самофал з Вілліментику.

До кінця перегонів залишається ще точно два тижні часу і в ньому ще — як звичайно в перегонах — „все можливе".

ПЕРЕМОЖНІ УЧАСНИКИ КАМПАНІЇ
Стан з 16-го грудня 1958 року

Ч. П.	Прізвище	Ч. Відділу	Місцевість	Приєдн. члени
1.	Б. Зорич	432	Торонто, Онт.	84
2.	І. Одежинський	153	Филаделфія, Па.	83
3.	В. Колодій	191	Трой, Н. Й.	46
4.	Т. Шпікула	221	Шікаґо, Ілл.	42
5.	О. Косіковський	341	Віндзор, Онт.	37
6.	М. Семків	379	Шікаґо, Ілл.	29
7.	В. Крушельницький	94	Дітройт, Міш.	22
8.	В. Гавриляк	316	Рочестер, Н. Й.	19
9.	С. Куропась	423	Шікаґо, Ілл.	19
10.	В. Квас	88	Кергонксон, Н. Й.	18
11.	М. Дербуш	345	Міннеаполіс, Мінн.	17
12.	В. Рефт	120	Аліквіппа, Па.	15
12.	В. Самофал	387	Вілліментик, Конн.	15

Будують Запобіжну Радарову Лінію проти ракет

Ню Йорк. — Представник команданта Е л е к тронічної Оборонної Системи, генерала бриґади Б. Рута заявив в Радіовій Корпорації Америки, що в Арктиці будується нову Запобіжну Радарову Лінію, яка має повідомляти про наближення ворожих керованих ракет. Це вже буде четверта запобіжна оборонна радарова лінія і вона зватиметься Вчасна Запобіжна Система проти балістичних ракет. Дотеперішні запобіжні радарові лінії називаються так: 9,000 миль завдовжки Найдальша Вчасна Запобіжна Лінія, яка тягнеться від Аляски до Боффін; Середня Канадійська Запобіжна Лінія (пайн трі систем) — йде середньою Канадою; третя запобіжна лінія веде вздовж канадійсько - американського кордону.

● 28-річний кіновий актор Джей Робінсон із Лос Анджелесу, Каліфорнія, був заарештований за те, що продавав героїну. Поліція знайшла в нього наркотики і шприци для впорскування наркотиків. Робінсон грав ролю імператора Каліґули в фільмі „Ди Ровб".

З НОВИХ ВИДАНЬ

Епопея про українську боротьбу за волю

(Т. Пасічник. — Петро Гордієнко. Поема-епопея. Частина друга: Рідний гомін. Ню Йорк, 1957, стор. 240).

Це тільки частина епопеї, яка однак має свою викінчену цілість. Складається із заспіву і 58-ми пісень, написаних гексаметричним віршем. Стрічка образів розвивається повільно, автор сам не описує подій, вони виявляються в розмовах, згадках героїв і оповіданнях їх учасників. Ці стабільні кадри, часом занадто довго затримуються перед плівкою уяви читача. Такі затримки однак добрі там, де йдеться про описи природи, на які можна дивитись без кінця. Однак тим вони набирають неоспоримої, об'єктивної правдивости.

Україна в неволі — із причин зовнішніх і внутрішніх: її діти забувають свої обов'язки, віру, традиції, відриваються від своєї землі. Прокидається народ, щоб рятувати Україну під проводом Симона Петлюри, новітньої синтези українського лицарського духа. Такі зриви були і будуть — аж до повної перемоги і здійснення ідеї Української Держави, — перемоги Абсолютної Правди.

Головна постать поеми, полковник Петро Гордієнко, герой останньої визвольної боротьби. Час — після програної війни і таборів інтернованих. Герой опиняється у Тарнові, по дорозі в Україну.

В кількох днях, перед поворотом в Україну, щоб там найти свою дружину і сина, Гордієнко думками і в розмовах з побратимами - бойовими товаришами, вертається в минуле. В цих поворотних екскурсах виясноються постать героя, вся українська стихія, що з неї виростали борці за волю України. Це були у своїй масі, селянські сини — сини землі. Таким був і Гордієндо. Це мудрі хлібороби, прив'язані до рідної землі містичною любов'ю, які хотять на ній працювати, умерти і лягти на вічний спочинок.

Вибраний автором стиль в описах України виправдується, але трошки розріджує враження повторність таких епітетів як „рідна", „дорога", „люба". Таке розводнююче розчулення знаменує також уступи де говориться про жінку-дружину. Всі вони в поемі надто ідеальні.

Живучи серед природи і з нею українська людина витворила свою мудру і прекрасну, як природа, філософію. Виявляється та природна філософія в розмовах мудрих дідів. Кожна людина, в добрі чи горі, спирається на Бога, бо в нього мале і велике має однакову ласку. Життя скороминуче, як сон перед вічністю, в якій вже буде справжня дійсність. Молитись все треба, бо молитва переносить за життя у вічність.

Найсильнішими драматично піснями є пісні — Батьки, Оповідання Подвійника та Пригоди Тимка Босого. Темою другої із цих пісень є розхід братів у протилежні табори. В пригодах Босого зустріч синів Галицької Землі і Наддніпрянщини на полі бою в першій війні.

Підступні ворожі сили, які діяли в Україні, руйнуючи душі слабших, виводить автор в уступах — Скептик, Матеріялістичний світ, і Ті, що ближнього забувають. Свій світогляд автор виявляє в розділі — Бог, Україна, Людина. Це 11-ть сторінок викладу філософічної теорії. Людина назвала Абсолютний Принцип Богом, і справжня наука всюда доказує існування Бога, який не ховає таємниць перед людиною, — чим більше знати, тим ближче до Абсолюту, тим більше набувається віри. Автор виступає проти тих, які твердять, що пізнання руйнує віру. Здійснення Божої Правди це — здійснення волі знання і щастя на рідній землі, в Україні. Здійснення вільної України у автора завдання містичне і всесвітнього порядку. Філософія, як бачимо, наскрізь додатня і в кінцевому висліді обов'язкова для кожної української людини.

В окрему групу треба виділити пісні присвячені постаті Головного Отамана Симона Петлюри. Петлюра, вроджений провідник, синтеза української стихії. Його постава в збройній боротьбі. На час замовкли гармати, але вони знову мусять заговорити, а покищо буде провадитися запекла боротьба за збереження живої душі.

Оспівує автор Петлюру, як лицаря української волі, приклад ідейности і героїзму в історії. Неславили вороги і обвинувачували свої, а народ знав своє — народ творив легенди, бо бачив в нім, непомильно відчував втілення своїх ідеалів, найшляхетніших поривів, бачив в нім заступника правди своєї української. Українська армія знищила зневір'я, байдужість, безправ'я, пасивність. Після трьох сот літ глухого мовчання загули гармати.

Щодо самого видання то така книжка, як поема „Петро Гордієнко" необхідно потребує доброго вступу, де би було виясненo стилістичний бік, підхід до теми і самий її зміст. Так само потрібно додати вкінці й список пісень.

Ол. Животко

Винайдено фотографічну камеру для висліджування ворожих сателітів

Чайна Лейк, Каліфорнія, — — Науковці фльоти повідомили 15-го грудня, що їм вдалося винайти таку фотографічну камеру, яка зможе викривати ворожі штучні сателіти, які вели б шпигунську діяльність над ЗДА. Досі за ворожими сателітами слідили тільки при допомозі антен, які могли ловити радіові сигнали тих штучних місяців. Телескопи та фотографічні апарати не могли бути використані тоді, коли штучні сателіти були зависоко або дуже малі. Та коли б сателіти були так наставлені, щоб надавати сигнали тільки над територією СССР, то американські науковці не мали б змоги довідатися про лети тих сателітів. Винахід фотографічної камери, яка зможе викривати ворожі сателіти над цією країною, уможливить викривати ті сателіти.

УКРАЇНЦІ В ЛОС АНДЖЕЛЕС КУПИЛИ НАРОДНИЙ ДІМ

(Закінчення зі стор. 1-ої)

нас мало, самі очайдухи, що відважилися шукати кращих умовин.. І ця подія, що ми купили свій Народний Дім, така важна для нас, що хочемо поділитися з нею зі всіми українцями, бо те, що десь в Ню Йорку чи Шикаґо, де є така маса українців, давно вже купили свої доми — це зрозуміло: було б дивне, якби не купили. Але тут, наша горстка, що тяжкою працею і муравлиним надбанням всіх управ Централі, дійшла вкінці до купна свойого власного кутка, і то ще виставного кутка — це досягнення. Це не є тільки заслуга теперішнього Виділу Централі, хоч на його плечі спала відповідальна частина завершення купна і всі клопоти, зв'язані з правним полагодженням справи, але це заслуга всіх українців, членів Централі й всіх Управ, що зуміли зложити готівку на цю ціль.

Підхожий об'єкт пробував купити ще бувший голова Централі п. Ногаш, але ціна була досить висока, якщо було брати під увагу наші засоби. Коли ж цього року ситуація настільки змінилася, що наші засоби зросли і дім знову став на продаж за зниженому ціну, зараз пороблено відповідні кроки. Урядуючий голова Централі д-р А. Вусик, скликав надзвичайні загальні збори в справі купна. Не хочу сказати, що справа була легка, бо хоч кожний з нас хотів мати власний дім, та були всілякі застереження. Були за і проти. Були гарячі дискусії, що тягнулися в безконечність. Справа, здавалось, стояла на невирішеному пункті. Аж, коли всі запалені промовці пощербили свою словну зброю, тоді д-р Вусик — голова Централі, спокійною речевою промовою, перерішив справу в користь купна дому. Тоді щойно запанував радісний настрій на зборах, і всі присутні почали деклярувати свої грошеві датки, щоби доложити до бракуючої готівки. Це був направду чудовий, будуючий вигляд, коли в маленькій, теперішній домівці літали слова, кидані жертводавцями: „А я даю 100, а я 200 долярів, а я, — сказала тихим голосом пані О. Мельник, одна зі старших іміґранток — даю 1,000, і ще додам, коли вже куплять дім". Інж. Сліпий рівнож здеклярував 1,000. Це були декларації тих, які прийшли на збори. Бо багато людей зложили гроші опісля. І ми купили. Вже в січні з Новим Роком, будемо мати власну хату, дякуючи тим старшим поселенцям, які були тут перед нами і започаткували Централю, і тим, які прибули вже з новим напливом іміґрації, посилили працю і всім разом купили дім — кінчить свої міркування п-ні О. Романюк.

Подвоїлось число американських туристів до СССР

Москва. — Совєтське радіо повідомляє, що в 1958 році відвідало Совєтський Союз понад 5.000 американців, себто вдвоє стільки, що в попередньому році. Совєтське повідомлення вичисляє різні міста й особливості, що їх оглядали закордонні туристи та заповідає, що в майбутньому відвідувачі з-закордону приїздитимуть до совєтських літниць і живців і на — лови. Як з того повідомлення виходить, Совєти задумують посилити пропаґанду за подорожі до СССР. Заповідь, що большевики влаштовуватимуть на своїх ловецьких теренах лови з участю закордонних гостей, вказує на головну причину цієї акції: щоб дістати закордонну валюту, без уваги на те, чи її привозитимуть різнонаціональні „симпатики" комуністів, чи американські „палячі війни".

ДВОБІЧНИЙ НАСТУП

(Закінчення зі стор. 2)

історичну концепцію Грушевського, його десятитомову „Історію України-Руси".

Нюйоркська „історія" має оригінальну назву: „Неизвращенная История Украини-Руси". Однак, назва ця не є припадковою. У ній все обраховане. Фахівці від політики „єдиной і неделимой", висунувши наперед ними ж створений „бойовий форпост" — Блок националов народов России, розраховують на те, що знайдеться сіренький читач, що в ту „Неизвращенную" повірить.

У липні 1958 року перевидання „Історії України-Руси" М. Грушевського закінчено. Мабуть у цей час виконав своє завдання і „історик" — автор „Неизвращенной". Розпочалася кампанія збирання коштів на її видання. Першим кроком у тому напрямку був улаштований в Ню Йорку „Бал народов России", чистий прибуток з якого призначено на видання „Неизвращонной Истории". Потім почалося збирання грошей на „Фонд Правди о России".

„Реагують на перевидання „Історії України-Руси" М. Грушевського російські білі імперіялісти продумано, організовано й швидко, бо і в улаштуванні „Балю народів Росії" немає припадковости: дивіться, мовляв, видання „Неизвращенной" підтримують всі народи Росії, а в тому числі й „українці", що не лише беруть участь у збиранні коштів на видання шляхом придбання квитків на баль, але дещо й жертвують на ту „благородну" справу супроти свого народу, наприклад, „найбільшу в світі золоту медаль", як то проголошено було в російському часописі, що виходить у Ню Йорку.

Так двобічно, суголосно зареаґували на перевидання „Історії України-Руси" М. Грушевського протилежні московські полюси — білий і червоний. Чому ж так сталося? Та тому, що, не зважаючи на свою протилежність, вони залишилися єдиними у своїх імперіялістичних засадах.

З двобічної реакції українська політична еміґрація мусить зробити висновок, що видання наукових праць про Україну б'ють в ціль: вони руйнують імперіялістичні концепції однаково про „єдиную і неделимую", як і про нове „созвєздіє республік", допомагають Україні розбивати єдинонеділимський, однаково білий чи червоний, ланцюг імперіялізму, допомагають Україні зайняти в майбутньому місце в колі народів вільного демократичного світу.

Спорт

„Чорноморська Січ" — Нюарк почала другу рунду змагань нових перемог

УСК „Чорноморська Січ" — Вудбридж, С. К. — 3:1 (2:0)

Перша футбольна дружина „Січі" здобула в неділю 1-го грудня десяту з черги перемогу в мистецьких змаганнях і веде табелю своєї Ліґи з відношенням точок 20 : 0 (!) та з відношенням воріт 36 : 11.

Відношення воріт доволі „консервативне", але здобуті точки по обсервації дружини, як цілости, є виразом вирівнаности, зрівноваження і це найважливіше. Останної неділі і дальше бракувало ще Шманька, але добрий тактично і технічно Бакун та молодий і талановитий Дуткевич заступили Шманька на позиції середущого помічника знаменито. „В с ю д из'являючийся" молодий і симпатичний Брандштетер та холодний і зрівноважений Коваль, як бічні помічники, форсують м'яч до переду безперервно, де знову Каздоба, Хромовський, Кіралі і другі є постійними загрозами для воріт противника.

Оборона: тим разом грала не зле, хоч від Голюки А. можна б зовсім слушно сподіватися більше певної гри. Ворота здобули: Хромовський, Каздоба і Лясло.

Ст. Кросс, С. К. — „Чорноморська Січ" „Б"
1 : 1

Стріловий „пех" цілого нападу не дозволив нашій резерві привести до дому обидві точки. Все таки, якщо дружина „Б" має виконати свою ціль, а нею є в першу чергу підготовка змагунів до першої дружини, тоді „політику" її треба б зревідувати. Молоді і надійні змагуни в околиці Нюарку є і їх треба в першу чергу заохотити грати в дружині „Б" . . . Сподіваємося, що так і буде.

Гаррисон, С. К. юньйори — „Чорноморська Січ" юньйори
2 : 1

Гра була рівнорядна, але противник вмів стріляти на ворота. Прикро і те, що деякі змагуни „побоялися" зимна і тому склад юньйорів не був найкращий. Дивне, що й деякі батьки не пробують вчити своїх синів мати почуття громадського обов'язку, значить, якщо наша дружина грає то вони повинні теж помагати. Віримо, що це лише одноразове і мистецтво Ліґи ще не втрачене.

„Чорноморська Січ", учні — Айнтрахт, учні — 0 : 2

Чотири хвилини до кінця гри — стан був ще 0 : 0 . . . проти найсильнішої дружини Ліґи . . . Програна, але почесна і будуюча змагунів . . .

(ix)

Джуліяна — УСК, Ню Йорк
0 : 0

Ню Йорк, 7-го грудня. — Змагання третьої рунди за чашу Америки поміж обидвома командами закінчилися нерішеною. Вправді Джуліяна технічно була часом кращою, одначе УСК міг ці змагання виграти принаймеше у відношенні 3:1 вже в перших 6 хвилинах гри, коли то наш клюб не використав певних позицій. Після того більше гри було по боці Джуліяни, одначе вона нічого не могла вдіяти проти помочі та оборони УСК-у, що дуже ефектовно не лише розбивали гру противника, але також цілево будували власну. 30 хвилин другої половини належали вповні до УСК-у. Двоє здобутих УСК-ом воріт суддя не признав, рятуючи тим самим Джуліяну від певної поразки.

Ці змагання належить вважати великим успіхом для УСК-у, бо ж Джуліяна являється одним із чільних клюбів німецької оберліґи та у своїх рядах нараховує колишніх репрезентантів Італії. Дальшим доказом успіху нашого клюбу являється факт, що другі клюби 1 Ліґи (С. К. Бруклин та Гота) програли змагання проти своїх партнерів із оберліґи. Тільки одинокий УСК зумів належно в с т о я т и с я. Змагання належали до найкращих в сезоні, а прекрасна гра усіх змагунів УСК-у зробила помівне враження на численних своїх та сторонніх глядачах.

Джуліяна, резерва — УСК, резерва — 1 : 3

Замітний успіх нашої резерви. Резерва оберліґової Джуліяни на 2-му місці у своїй Лізі. Ворота здобули: Літвінов 2, Була 1.

Айнтраут, Б — УСК, Б 0:1

Ворота: Гошко. Це була перша програна Айнтрауту.

Джуліяна, юнаки — УСК, юнаки, Б — 4 : 2

Нашим юнакам Б прийшлось цим разом програти. Ворота для УСК-у: Копчинський та Смертюк.

Кольсман, юнаки — УСК, юнаки „А" — 2 : 3

Дальша перемога наших юнаків „А". Стрільці воріт: Януш, В. Шмотолоха, Діно.

УСК, учні — Гобокен, учні
3 : 0

Стрільці воріт: В. Катинський, Кіндратів, Михайлів.

УСК, новаки — Айнтраут, новаки 0 : 0

Стрілова недиспозиція УСК-у. .

Іван Ссрант

✝

З глибоким смутком повідомляємо, що в понеділок рано, 24-го листопада 1958 р., на 63-му році життя, упокоїлась в Бозі,

НАША НАЙДОРОЖЧА ДРУЖИНА, МАТИ І БАБЦЯ,

бл. п. Емілія з Олесницьких ЯШАН

Похорон відбувся в четвер, 27-го листопада 1958 року, з греко-кат. церкви св. Юрія в Саскатуні.

ВІЧНА ЇЙ ПАМ'ЯТЬ!

Горем прибиті:

Муж — ВАСИЛЬ
донька — ЛЕСЯ
зять — д-р МИКОЛА КОВАЛЬСЬКИЙ
внуки — ТАНЯ, ХРИСТЯ, ЮРЧИК, АНДРІЙКО

ОГОЛОШЕННЯ ВІДДІЛІВ Українського Народного Союзу

НЮ ЙОРК, Н. Й. — Місячні збори 117 Відд. „Запорозької Січі", відбудуться в суботу, 20 грудня 1958 р., в год. 7-ій веч., в домівці при 33 Іст 7-ма вул. II пов. Приявність всіх членів обов'язкова. — С. Кучма, пред.; В. Калина, секр.

ПРОВІДЕНС, Р. Ай. — Т-во ім. Т. Шевченка, Відд. 73, повідомляє своїх членів, що Річні збори відбудуться в неділю, 21 грудня 1958 р., в год. 2:00 по пол., в залі Santa Lucia Hall — 15 Salmone St. of Manton Ave. Порядок: звіт урядовців і Контрольної Ком., вибір уряду на 1959 рік та вплати місячних вкладок. Прошу всіх членів точно прибути на ці збори. — Д. Василик, секр.

РОЧЕСТЕР, Н. Й. — В-во св. Йосифа, Відд. 217, повідомляє своїх членів, що Річні збори відбудуться в неділю, 21-го грудня 1958 р., в год. 2-ій по пол., в церковній залі при 305 Гадсон Евеню. На порядку: звіт Управи і Контр. Комісії за минулий рік, вибір нової Управи на 1959 рік. Всі члени є зобов'язані прибути на ці збори. Просимо вирівняти свої залеглі вкладки до кінця цього року, та приєднати нових членів до УНСоюзу. — К. Шевчук, предс.; А. Іванів, фін. секр.; І. Деркач, кас.; М. Макусій, рек. секр.

ШИКАҐО, Ілл. — Місячні збори Т-ва ім. Т. Шевченка, Відд. 252, відбудуться в неділю, 21-го грудня 1958 р., в год. 12 впол., в залі при 2250 Кортез вул. Проситься членів прибути. — Когут, секр.

ТАВНТОН, Масс. — Т-во ім. Т. Шевченка, Відд. 122, повідомляє своїх членів, що Річні збори відбудуться в неділю, 21 грудня 1958 р., в год. 2-ій по пол., в Домі Т-ва. — 14 Мапел Еве. Присутність всіх членів обов'язкова, без огляду на плачення вкладок річно, чи місячно. На порядку зборів: звіти із діяльности Управи за минулий рік та вибір нової Управи на 1959 рік. — Е. Василик, предс.; В. Проніцький, кас.; К. Сідзінський, секр.

СТЕМФОРД, Конн. — Річні збори членів В-ва св. Арх. Михаїла, Відд. 350, відбудуться в неділю, 21-го грудня 1958 р., в год. 2-ій по пол., в залі УНДому — 60 Канал вул. На порядку нарад: звіт урядників, Контрольної Комісії та вибір нової Управи на 1959 рік. Проситься членів обов'язково прибути на збори, щоб раз в рік вони могли відбутися при відповідній кількості членів. Довгуючі члени повинні вплатити перед зборами залеглість. — В. Карий, предс.; В. Влащук, кас.; В. Палідвор, секр.

NORTHUMBERLAND, Pa. — В-во св. Михаїла, Відд. 357, повідомляє всіх своїх членів, що Річні збори відбудуться в неділю, 21-го грудня 1958 р., в год. 2-ій по пол., в домі при 20 King St. Порядок: вибір Управи на 1959 рік. Проситься всіх членів прибути на час. — С. Возьний, секр.

ФИЛАДЕЛФІЯ, Па. — Відд. 397, повідомляє своїх членів, що побір вкладок відбудеться в суботу, 20-го грудня, від год. 3-4 по пол та в неділю, 21-го грудня 1958 р. від год. 12-1:30 по пол. Всіх довгуючих членів просимо вирівняти свої залеглости перед кінцем року. — М. Субтельний, пред.; О. Штогрин, секр.

ТАРЗАН, ч. 4178. Влізливець.

'SEVERAL MORNINGS AGO,' BEGAN THE CHIEF, 'I WAS WAKENED BY MANY SHOUTS FROM MY PEOPLE--'

— Кільканадцять ранків тому, — почав ватажок, — я збудився був внаслідок крику моїх людей . . .

'A WHITE MAN STOOD OUTSIDE THE STOCKADE, DEMANDING AN INTERVIEW--'

— Біла людина стояла за парканом, просячи про інтерву . . .

'ALTHOUGH DISPLEASED BY HIS PRESENCE I SENT MY INTERPRETER, WORU-- AND AS THE MAN WAITED, COLD AND BALEFUL, I SUDDENLY BECAME AFRAID.'

— Хоч я не був задоволений його присутністю, то я вислав перекладача Ворю . . .

І коли та згубна і холодна людина чекала, я нагло став побоюватися.

● РОЗШУКИ ●

Пошукується п. ТЕОДОРА ДОПІВКА, з села Рівня, пов. Ліско, Зах. Україна. Прошу повідомити:
Йосиф ДОПІВКА
127 Silver Street
New Haven, Conn.

● ДО ВИНАЙМУ ● FOR RENT ●

ДО ВИНАЙМУ 5-кім. апартамент для професіоналів, на канцелярію для лікаря або дентисти при 36 East 7th Street. Голов. Floor, близько до церкви св. Юра. Голоситись: Saul Birns, 111 2nd Avenue, N.Y.C.

Купуйте в підприємствах, що оголошуються в „Свободі"

✝

Посмертні Згадки

ПЕТРО КУДРИК, довголітній член Відд. 281 УНСоюзу в Вейон, Н. Дж., помер в п'ятницю 5-го грудня 1958 р., по довгій недузі. Покійний народився в селі Воробіївка, повіт Тернопіль, Зах. Україна. Полишив у смутку дружину Анну, сина Михайла, три замужні доньки: Стефанію, Анну, Софію і дев'ять внуків. Похорон відбувся 8 грудня 1958 р. з похоронного заведення до української православної церкви Св. Софії при 22 вул., при участи родини, членів УНС, знайомих на цвинтар Ню Йорк Белвю Сементери в Джерзі Ситі. В. Н. П.

Л. Бачинський, секр.

ЕВА МУСІЙ, довголітня членкиня Т-ва „Запорозька Січ", Відд. 347 УНСоюзу в Millville, N. J., померла 4-го листопада 1958 р., на 62-му році життя. Покійна полишила у великому смутку чоловіка Стефана, 2-ох синів Михайла і Стефана, одну доньку Анну, 2 невістки, зята, 5 внуків, 2 братів і 2 сестри на Україні. Всч. Отці Коваленко і Желехівський відпровадили Покійну дня 8 листопада 1958 року, з прав. церкви на український православний цвинтар в Hogbin Rd., при участі Родини, Знайомих і Членів Т-ва. На поминках зібрано $45.00 на пам'ятник на Українському Селі в Бавнд Бруку. — В. Й П.!

Гр. Тимчій, секр.